



**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

LXXI. An Monasteria sine iusta causa, & licentia superioris adire, vel
frequentare sit iure prohibitum sub mortali? Et quid in specie dicendum de
Religiosis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

DVBITATIO LXXI.

An Monasteria sine iusta causa & licentia Superioris adire, vel frequentare sit iure prohibitum sub mortali? Et quid in specie dicendum de Religiosis.

SVMMARIVM.

- 1 Frequentare Monasteria praeter scandalum, & prava intentione non est peccatum mortale, secundum probabiliorem opinionem, contra nonnullos oppositum affirmantes.
- 2 Nulla clericis iure prohibita obligant eos virtute illius prohibitionis, seclusis circumstantiis extrinsecis sub culpa mortali, donec absque contumacia non obediendo monitioni superioris.
- 3 Non solum frequentare sine iusta causa, & licentia superioris; sed etiam vel semel Monasteria adire est peccatum veniale.
- 4 Religiosi accedentes ad Monasteria Monialium ipso facto incurrunt poenam privationis officiorum, & vocis actus & passus. Vide decretum per extensum reatum.
- 5 Decretum praedictum non obligat Religiosos sub mortali ex probabili opinione.
- 6 Lex poenalis ex probabili non obligat sub mortali, quamvis contrarium sit probabilius.
- 7 Religiosi licite sine ullo peccato possunt Monasteria adire, & Moniales alloqui, si id faciant de licentia Episcopi, iuxta decretum Urbani VIII. quod vide per extensum.
- 8 Religiosus afficitur praedicti decreti poenis etiam ob vicium accessum; quia decretum loquitur de accedentibus sine licentia sacrae Congregationis, non autem de frequentantibus.
- 9 Eques sancti Ioannis Hierosolymitani est verè Religiosus, & ob id poenis praedictis afficitur.
- 10 Religiosus ex probabili non afficitur dictis poenis in conscientia ante Iudicis sententiam.
- 11 Religiosus si sit exemptus, qualis hodie est ferè omnis, non afficitur poenis impositis ab Episcopo contra frequentantes Monialium Monasteria sine sua licentia, quamvis hodie ex alio capite supra dicto puniri possit ab Episcopo. Vide verba Decreti per extensum.

RESPONDETUR, quod (licet Llamas in append. §.4. Rodrig. tom. 1. citat. 9.45. art. 4. Homobon. par. 2. cap. 5. vers. 4. ad fin. & Bonac. loc. cit. punct. 3. n. 1. affirment ex c. Monasteria, de vita, & honest. cleric. & ex cap. periculoso, de statu Regul. in 6. quia ibi tam clericis, quam laicis sub grauib. poenis id prohibetur) tamen probabilius negetur, etiam frequentare, nedum adire sine iusta causa, & licentia Superioris Monasteria, esse peccatum mortale, si absit scandalum, & prava intentio adeuntis, vel frequentantis; & non solum in casu, quo frequentans ab Episcopo monitus non desistat. Ratio est, quia his circumstantiis remotis, etiam frequentare non videtur materia gravis; & citata iura dictas graues poenas non intelligunt ante praedictam monitionem. Nauar. cap. 24. num. 10. Diana p. 3. tract. 2. resol. 48. in fin. Suar. tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 10. n. 26. & 27. & eiusdem sententiae videtur esse Caiet. verb. Clerici peccata, vers. Non obstat, quatenus ibi ait, nulla clericis iure prohibita obligare eos ex vi illius prohibitionis, seclusis circumstantiis extrinsecis, sub culpa mortali, donec adsit contumacia non obediendo monitioni Superioris.

Thom. Delbene de Immun. Eccl. Pars II.

Ceterum certum est, ob iura dicta, esse peccatum veniale sine iusta causa, & licentia Superioris, non solum frequentare, sed etiam, vel semel, Monasteria adire; quidquid dubitaret Nauar. loco supra cit.

Adverte tamen, quod contra Religiosos accedentes ad Monasteria Monialium imposita sit poena privationis officiorum, vocis actus, & passus, ipso facto incurrenda, sicuti patet ex decreto S. Congregationis, iussu Sixti V. edito 1590, in his verbis: Illustissimi, & Reverendissimi DD. Card. sacra Regularium Congregationis praefecti, ad occurrendum scandalis quae contingere possunt, aliisque iustis, & rationabilibus causis animarum ipsorum pie momentibus, de speciali, & expresso mandato S. D. N. D. Sixti divina providentia Papa V. vine vocis oraculo eis facto decreuerunt, & mandauerunt nulli posthac Religioso cuiuscunque Ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis existat (superiore, cui Monasterij, seu domus cura incumbit, visitatore, vel visitatoribus, Confessarioque ordinario, & extraordinario, cui ad tempus deputabitur, dumtaxat exceptis) licere absque licentia expressa eiusdem sacrae Congregationis accedere ad Monasteria, seu domus, quorumcunque Monialium, vel Sororum, siue sui, siue alterius cuiuscunque Ordinis, ad colloquendum, siue tractandum cum eis. Quod si aliquando mandato sui Superioris aliquos Religiosos ad predicandum verbum Dei, vel ad celebrandas Missas in ipsarum Monialium, seu Sororum Ecclesiis, siue Oratoriis exterioribus, siue extra claustra existentibus, mitti contingeret, prohibuerunt, ne dicti Religiosi ullo quaevis colore Moniales, Sorores, aut quamlibet aliam personam, intra clausuram degentes, alloqui possint. Confessariis autem similiter interdixerunt, ne in aibus Monasterij, seu domus, vel Monasterio, seu domui Monialium, aut Sororum contiguis pernolent, aut alios pernolere faciant, vel alias seculum retineant, neve extra tempora generalium confessionum (quibus soli tantum Confessario refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc domum, videlicet eam sua habitatio, aut virorum domus, vel Monasterium, in quo degit, a Monialium, seu Sororum Monasterio, vel domo nimium distat, nisi tamen (& eo casu contrarium specialiter constitutum sit) ibi nullo modo comedant, resistantur, aut cibum sumant. Quae omnia, & singula sub poenis privationis officiorum, ac vocis actus, & passus ipso facto incurrendis, aliisque eiusdem Congregationis arbitrio praeceperunt inuolubiter observari; iniungentes cunctis RR. Patribus Generalibus, Provincialibus, &c.

An autem hoc decretum obliget Religiosos sub mortali?

Respondetur ex probabili negatiue, quia lex poenalis ex probabili non obligat sub mortali, sicuti docet Nauar. c. 23. n. 57. & seq. & ego dicebam. 14. dub. 5. sect. 2. Quavis contrarium probabilius doceant alij, ut ibidem notabam. Possunt tamen Religiosi licite sine ullo peccato Monasteria adire, & Moniales alloqui, si id faciant de licentia Episcopi: siquidem sacra Congregatio Cardinalium 12. Kalendas Decembris 1623. de mandato Urbani VIII. concessit Episcopis, ut de hac re Religiosis licentiam possent dare, certis regulis, & conditionibus seruatis, ut patet ex ipso dictae sacrae Congregationis decreto, ibi: Ut quatenus sibi visum fuerit in Domino expedire, licentiam concedere possit per quatuor vices ad summum quolibet anno cuiuscunque Regulari, ut Moniales sibi in primo, & secundo tantum consanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui possit. Id vero non aliter, quam seruata ad vnguem forma infra scripta, ut id nullo modo liceat diebus festis, aut in Adventu, Quadragesima, feria sexta, sabbato, & vigiliis, praedictaque licentia obtenta ab Ordinario, & ab alio, ad quem spectat eam concedere, consignetur Confessario ordinario Monasterij, qui penes se retinere debeat, isque associet, & praesens sit, & auscultatrice de more, non autem alia assistant: praedictaque licentia pro die, & hora certa,

Aa

& in scriptis concedatur, & in libris Cancellaria eiusdem Ordinarii annotetur. Quod si predicti locorum Ordinarii per plures vices, vel in ulteriori gradu coniunctis, aut aliter, quam servata forma supradicta, licentias concesserint, vel permisserint, sciant se intentionis S. D. N. & sacra Congregationis transgressores iudiciumque reformident; Regulares autem penam in supradicto decreto contentam, ac si nullam licentiam obtinissent, eo ipso se noverint esse addictos, & arbitrio S. Congregationis, severius puniendos. Roma 12. Kal. Decembr. 1623.

8 Aduerte secundò, quod Religiosus afficiatur predicti decreti pœnis, etiam ob vnicum accessum; quia decretum loquitur de accedentibus sine licentia S. Congregationis, non autem de frequentantibus; Doctores, quos sequitur Rodrig. q. 45. art. 4. & Bonac. de claus. q. 3. punct. 5. n. 1.

9 Aduerte tertio, quod iisdem pœnis afficiatur Eques S. Ioan. Hierosolymitani, quia talis Eques est verè Religiosus; sic declarauit S. Cardinalium Congregatio, teste Campanili diu. Affuris Canon. rubr. 12. c. 16. n. 43. & Barb. de offi. & potest. Episc. 3. p. allegat. 102. n. 72.

10 Aduerte quarto, quod ex probabili dictis pœnis in conscientia non afficiatur Religiosus ante sententiam iudicis: quia de re satis dixi dub. 23.

11 Aduerte quinto, quod Religiosus (si sit exemptus, qualis hodie est ferè omnis) neque afficiatur censuris ab Episcopo contra Monialium Monasteria sine sua licentia adeuntes impositis, quia excommunicatio fertur solum in subditos. Quaranta verb. Monasteria Monialium, vers. dubitari. Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 3. num. 23. Rodrig. tom. 1. qq. Regular. quest. 45. artic. 2. & Barbosa cit. alleg. 102. num. 70. contra Gratium part. 1. decis. lib. 2. cap. 49. num. 68. & alios. Quamvis hodie si loquatur Religiosus cum Moniali (etiam in Monasterio exempto Regularibus subiecto) sine licentia Episcopi puniri possit modo, quo dicebam cap. 14. dub. 5. sect. 1. ab Episcopo, ex decreto Greg. XV. in Bulla de exemptorum priuilegiis, ibi: Adhuc tam Regulares, quam seculares huiusmodi nullis priuilegiis, aut exemptionibus tueri se possint; quamvis si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, aut circa bonorum administrationem Monasteriorum Monialium, etiam Regularibus subiectarum, ab Episcopo loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolica delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant. Idemque S. Cardinalium Congregatio censuit, & Urbanus VIII. 1624. approbavit, quia de re vide quæ dicebantur cit. c. 14. dub. 5. sect. 1.

DVBITATIO LXXII.

An ingredi Monasteria virorum sit prohibitum mulieribus.

SUMMARIVM.

- 1 Ingressi virorum Monasteria est prohibitum mulieribus ex motu Pij V. qui incipit, Regularium Personarum, & ex motu Gregorij XII. ubi gratia.
- 2 Afferuntur verba præcisæ motus Pij V.
- 3 Religiosi grauitur peccant, si feminas in sua Monasteria admittunt, secus tamen est si admittant feminas licite ingredientes.

1 **R**ESPONDETUR affirmatiuè; patet ex Motu Pij V. qui incipit Regularium personarum, ubi Pontifex, postquam reuocauit omnes ingrediendi Monialium Monasteria facultates, etiam à Sede Apostolica mulieribus, quamvis Comitissis, Marchionissis, & Ducissis concessas, subdit: Distinctè prohibentes mulieribus predictis facultates, & licentias præter-

dentibus, sub excommunicationis lata sententia penam, postquam harum literarum notitiam habuerint, à qua non possunt, nisi à Romano Pontifice absolui, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos, vel Monasteria ingredi audeant; & statim etiam subdit alias pœnas Religiosis illas admittentibus. Idem patet etiam ex Motu Gregorij XII. Vbi gratia, in quo Pontifex interdicat ingressum, siue fœminarum, siue virorum in Monasteria Monialium, ingressum fœminarum in Monasteria virorum, de quo Motu in præcedentibus dubitationibus satis iam dictum est.

Ex his sequitur, Religiosos grauitur peccare admittendo fœminas in sua Monasteria; tum quia id ipsis in dictis Motibus specialiter interdicitur sub grauib. pœnis; tum quia cooperantur dicto fœminarum, quamvis secus dicendum sit, si admittant fœminas licite ingredientes; quia has admittere non prohibentur, nec peccato vili cooperantur.

DVBITATIO LXXIII.

An sub hac prohibitione comprehendantur puellæ cuiuscumque ætatis, & etiam mente captæ?

SUMMARIVM.

- 1 Puella, quæ sunt apta impudicitis, hoc est maiores decem annis, vel quæ sunt apte Matrimonio consummando, id est quæ sunt duodecim annorum, secundum nonnullos comprehenduntur in dictis prohibitionibus vide dicta dub. 30. & 31.
- 2 Mulierum nomine in pœnalibus comprehenduntur solum quæ vel impudicitis, vel matrimonio consummando aptæ sunt; at secus est in dictis prohibitionibus, in quibus Pius V. voluit comprehendere quasque ætates aptas ad rationis vsum, & mente captas pueres, etsi à peccato ista posteriores possint excusari.
- 3 Legis intelligentia desumenda est ex ratione legis, quæ est anima legis.
- 4 Puella minores septennio, maiores tamen sexennio secundum aliquos comprehenduntur in dicta prohibitionem.
- 5 Mulier ingrediens Religiosorum Monasterium, in quo scit hic & nunc nullum Religiosum esse, probabiliter peccat mortaliter, & contrahit censuram; quia per accidens est in aliquo casu non violari finem legis.

RESPONDETUR, quod licet nonnulli, vt Llamas in Append. §. 13. ad fin. putent comprehendere tantum puellas, quæ sunt aptæ impudicitis, id est, quæ sunt maiores decem annorum; & alij, vt Sorbus in compendio priuileg. Mendicant in Annotat. n. 2. putent, comprehendendi tantum puellas quæ sunt aptæ matrimonio consummando, id est, quæ sunt duodecim annorum completorum, nisi malitia suppleat ætatem (tamen probabiliter de hac re dicatur id, quod dixi dub. 30. & 31. de ingressu puerorum, & puellarum in Monasteria Monialium; quia propterea utrobique est eadem ratio. Vide ibi.

Obiiciunt: Pius V. in dicto suo Motu, Regularium personarum, loquitur de mulieribus: at nomine mulierum præsertim in pœnalibus comprehenduntur solum; quæ impudicitis, vel matrimonio consummando aptæ sunt: ergo, &c. sic Llamas, & Sorbus in loc. sup. cit.

Respondetur, quod licet Pius V. in hoc suo Motu vltus sit nomine mulierum, reuerà tamen ob rationes in cit. dub. 30. dictas voluit comprehendere quasque ætates aptas ad rationis vsum, & mente captas pueres, quæ